

jí dáti za pravdu, poněvadž žalobkyně ve svém odvolání výslovně se toho dovolávala, že měl soud prvé stolice, uznáv na oprávněnost zadržovacího práva žalované strany, vyřknouti rozsudkem, že jest žalovaná strana povinna vydati zboží proti složení jistoty nebo proti zaplacení její vzájemné pohledávky, pokud by byla arci dříve zjištěna, při čemž se žalobkyně v prvním odvolání výslovně dotkla i ustanovení § 471 obč. zák. Dovolatelce jest dáti za pravdu, uplatňuje-li dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, pokud odvolací soud projevil názor, že bylo žalobu, ana námitka žalovanou vznesená byla opodstatněna, toho času zamítnouti. Podle zprávy komise pro justiční věci k § 471 obč. zák. nemá zadržovací právo sloužiti k chikanosnímu protahování sporu a proto nemá míti tato námitka v zápětí zamítnutí žaloby na vydání věci, byť i jen pro tentokráte. Jak již v rozhodnutí čís. 4130 sb. n. s. bylo dovozeno, nemá býti zásadně zadržováno více, než činí vzájemné plnění, neboť by jinak zase odpůrce strany, uplatňující zadržovací právo, byl stížen chikanou, právnímu cítění se přičící. Těmto zásadám neodpovídá postup odvolacího soudu, uznal-li na oprávnění žalované strany k zadržení všech předmětů uvedených v žalobě. V tomto směru jeví se napadený rozsudek, jenž nestanovil, jakou poměrnou část předmětů jest žalovaná oprávněna si zadržeti, právně neudržitelný, to tím spíše, ana nahoře zmíněná modifikace žalobního žádání, rovnající se částečnému jejímu omezení, v odvolání jest včasná, jakž vychází ze zásad, uvedených v rozhodnutí nejvyššího soudu č. 9649 sb. n. s. Poněvadž odvolací soud, rozhodnuv se pro zamítnutí žaloby vůbec, ovšem jen pro tentokráte, neobíral se z části vůbec, z části jen nedostatečnou měrou tvrzeními i odvolatelky s hledisek právě uvedených pro rozhodnutí sporu důležitými, totiž výší a splatností žalovanou stranou namítaných tří pohledávek z dopravného po dráze, dopravného z dráhy do L. a skladného za zboží, a nezjistil, jaká část zboží byla by po rozumu čl. 313 obch. zák. skutečně zadržitelna a jaká nikoliv, nebral dále zřetele ani k námitce, že skladné by mohlo býti požadováno jen ze zadržitelné části zboží za dobu ke krytí splatných pohledávek podle čl. 315 obch. zák. nutnou, ani k námitce, že za měsíce od května včetně do října každého roku nelze právem požadovati také otopné 50 Kč měsíčně, trpí řízení před soudem odvolacím vadou, která zabránila důkladné vysvětlení a řádné posouzení rozepře, a bylo podle ustanovení §§ 510, 513, 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 11670.

Jde o změnu žaloby podle § 235, první odstavec, c. ř. s., tvrdil-li žalobce původně, že mu byly prodány a odevzdány do vlastnictví zabažené předměty k zajištění jeho pohledávky, kdežto napotom tvrdil, že mu byly předměty ty prodány a odevzdány do vlastnictví za hotové.

Pro posouzení, zda se následkem změny žaloby není obávati značného stížení nebo průtahu jednání, jest rozhodné jedině, zda došlo prováděním nově nabídnutých důkazů ke značnému stížení nebo k průtahu jednání.

(Rozh. ze dne 14. května 1932, R I 343/32.)

V žalobě podle § 37 ex. ř. tvrdil žalobce, že nabytí vlastnictví k zabaveným předmětům tím způsobem, že mu je firma F. prodala k zajištění jeho pohledávky a že je žalobce převzal do svého neobmezeného vlastnictví. Soud první stolice připustil doplnění žaloby tvrzením žalobce, že firma F. prodala zabavené předměty straně žalující nikoliv jen k zajištění pohledávky, která začátkem června 1931 již existovala, nýbrž za hotovost, kterou strana žalující jí tehdy odevzdala a kterou firma F. použila ve svém obchodě, to že se stalo začátkem června 1931. Důvody: Nový přednes žalující strany nelze považovati za změnu žaloby, jelikož se týká jen skutkové okolnosti v žalobě udané, aniž se tím mění žalobní důvod. Žaloba se odvolává na vlastnictví žalující strany k některým předmětům zabaveným jako na důvod žaloby podle § 37 ex. ř. Novým přednesem žalující strany tento důvod nebyl změněn, nýbrž bylo pozměněno jenom tvrzení ohledně způsobu nabytí vlastnictví (§ 235 čtvrtý odstavec c. ř. s.). Rekursní soud nepřipustil doplnění žaloby. Důvody: V odstavci II. žaloby jest výslovně tvrzeno, že žalující strana nabytí vlastnictví k zabaveným předmětům, o něž v tomto sporu jde, tím způsobem, že jí firma F. k zajištění její pohledávky prodala veškeré zásoby hotového i nehotového zboží, veškeré obchodní, strojní a kancelářské zařízení a dále zařízení bytu nalézající se ve výrobních, kancelářských a obchodních místnostech firmy F. a že je žalující strana do neobmezeného vlastnictví svého převzala. Z tohoto skutkového přednesu jest zřejmo, že šlo o zajišťovací převod vlastnictví, jak jej má na mysli § 258 ex. ř., jenž poskytuje oprávněnému ochranu jen žalobou na přednostní uspokojení z výtěžku, jelikož nejde o nabytí vlastnictví v pravém slova smyslu. Od tohoto původního žalobního základu, důvodu, se úplně odchyluje nové tvrzení žalující strany, že ony předměty koupila, zaplatila a převzala, že nabytí k nim skutečného vlastnictví, jež lze chránit žalobou vlastnickou pokud se týče v souzeném případě žalobou podle § 37 ex. ř., poněvadž nepřipouští exekuci na tyto předměty, a právě v tomto odchýlném skutkovém základě opřeném o jiný právní důvod spatřuje rekursní soud změnu žaloby ve smyslu § 235 první odstavec c. ř. s. Za tohoto stavu věci jeví se stížnost odůvodněnou a proto jí bylo vyhověno výrokem výše uvedeným, změnu žaloby nepřipouštějícím, když s ní žalovaná strana nesouhlasila (§ 235 druhý odstavec c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Původním skutkovým podkladem žaloby bylo tvrzení, že firma F. prodala a odevzdala žalobci do vlastnictví zabavené předměty k zajištění jeho pohledávky, kdežto pozměněným skutkovým podkladem jest tvrzení, že firma F. prodala a odevzdala do vlastnictví předměty ty žalobci za hotové. Rekursní soud správně rozpoznal, že tyto různé skutkové přednesy zakládají různý právní poměr, s různými právními důsledky, a s různým nárokem (srovnej plenární usnesení č. 5026 sb. n. s.) a že tím byl změněn žalobní důvod. Jde proto o změnu žaloby podle § 235 první odstavec c. ř. s. Tím však není otázka přípustnosti změny žaloby podle § 235 třetí odstavec c. ř. s. rozřešena, neboť jest uvážiti,

zda se následkem změny žaloby není obávati značného stížení nebo průtahu jednání. Nelze ovšem předbíhati věcnému rozhodnutí prvního soudu a vycházeti z předpokladu, že byl by první soud o původní žalobě rozhodl bez připuštění důkazů a jest proto posouditi věc bez ohledu na to, po formální stránce jen srovnáním, zda při změně žaloby by bylo došlo prováděním nově nabídnutých důkazů ke značnému stížení neb k průtahu jednání. Na stížení jednání nelze za tohoto stavu souditi. A o průtahu nelze mluvit, poněvadž o skutečnostech, z nichž po změně žaloby zažalovaný nárok se odvozuje, byli vedeni již svědci jako o tvrzení původním.

Čís. 11671.

Na sudišti společenství v rozepři (§ 93 j. n.) lze žalovati jen společníky podle § 11 čís. 1 c. ř. s. Nespadá sem případ, domáháno-li se proti jednomu spolužalovanému náhrady škody z jeho přímého, vlastního zavinění, proti druhému spolužalovanému pak z důvodu § 1315 obč. zák.

(Rozh. ze dne 14. května 1932, R I 349/32.)

Žalobce domáhal se náhrady škody na Václavu V-ovi, ježto zavinil požár žalobcova auta při plnění benzinem, a na firmě N., jejímž byl V. zřízencem, ježto si zvolila k obstarávání svých věcí nezdatnou osobu. Žalobu zadal žalobce na krajském civilním soudě v Praze, v jehož obvodu měla firma N. své sídlo, v jehož obvodu však nebydlel žalovaný Václav V. Námitce místní nepřislušnosti ohledně žalovaného Václava V-a soud první stolice vyhověl a žalobu proti tomuto žalovanému odmítl, ježto tu není podmínek pro společenství v rozepři. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Důvody: Žalobce se domáhá náhrady škody na obou spolužalovaných z nedovoleného činu, proti žalovanému Václavu V-ovi proto, že počal čerpat benzin, nepřesvědčiv se, zda hadice je řádně vložena do nádržky, a že klidně přihlížel požáru a nesúčastnil se hašení. Jde tedy u obou žalovaných o společně předsevzaté nedovolené jednání, a jsou oba žalovaní podle tvrzení žaloby se stejného skutkového a právního důvodu zavázáni (§ 11 čís. 1 c. ř. s.) — takže jest tu pak příslušnost společenství ve sporu podle § 93 j. n.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Není pochyby o tom, že podle § 93 j. n. lze žalovati na sudišti společenství v rozepři jen ony společníky, kteří jsou podle § 11 čís. 1 c. ř. s. buď vzhledem ku předmětu rozepře v právním společenství anebo jsou z téhož skutkového a právního důvodu zavázáni. Onen případ nepřichází v souzené právní rozepři vůbec v úvahu, ale není tu ani případu druhého. Po skutkové stránce je sice jedna složka oběma žalovaným společná, totiž ta, že žalovaný Václav V. nevložil hadici ke stáčení benzínu řádně do nádržky auta, čímž prý prokázal svou nezdatnost.